

JAUNAIS CELS

Agrofirmas „Sorkonais Oktobris” laikrosts

Cena 5 kap.

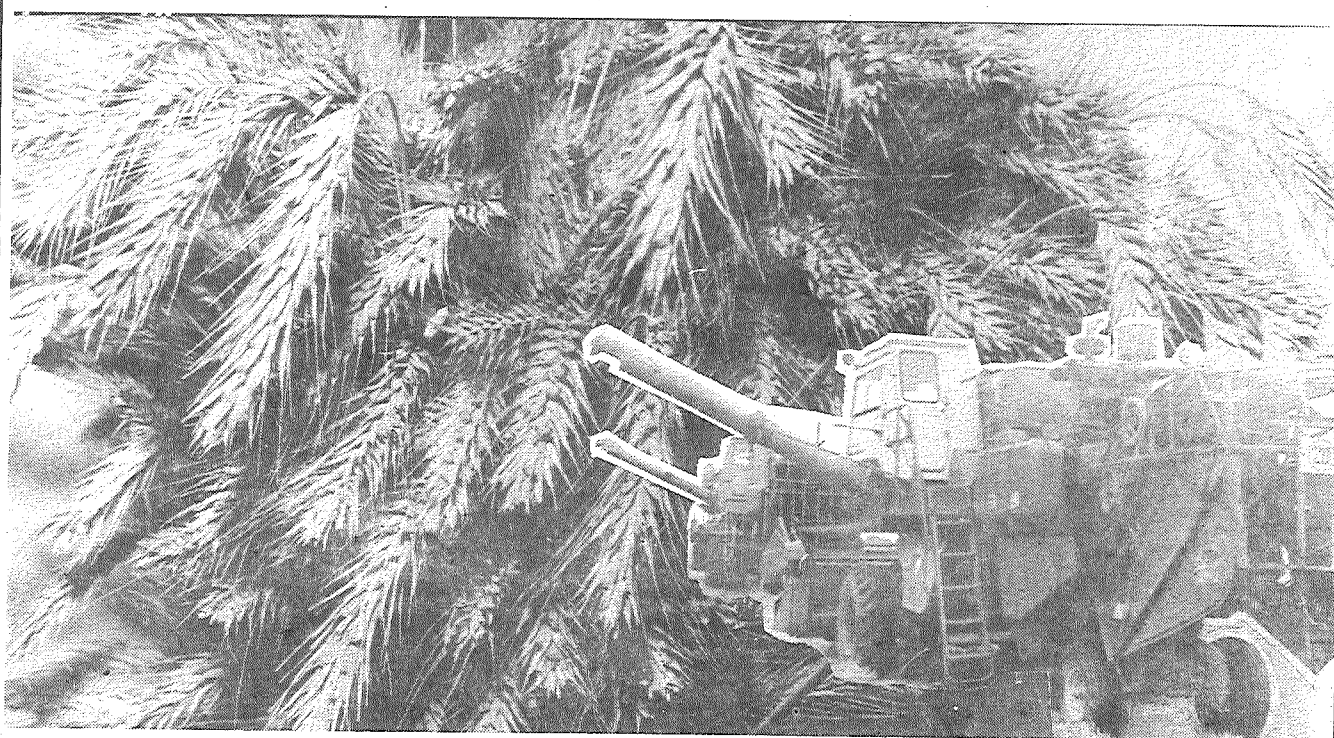
DZĪVE VED UZ PRIEKŠU

Ātri, reizēm pat visai krasi, mainās dzīve, strauji atīstas politiskie notikumi. Tiem līdzī jāpagūst tikt arī tiem, kuri aizņemti ar darbu materiālajā ražošanā. Šajā mainīgajā laikā sevišķa loma ir cilvēkiem, kuri pārstāv lauksaimniecību. Tie no viņiem, kuri ir izveicīgāki, enerģiskāki un jūt stingrus pamatus zem kājām, veido un atīstā paši savas personīgās saimniecības, kuru kļūst aizvien vairāk. Taču reizē ar turīgām individuālajām saimniecībām pastāvēs un darbosies valsts lauksaimniecības uzņēmumi, kooperatīvās, arēndējāmās, paju biedru un cita veida lielas saimniecības, kurās ar pilnu saimnieku tiesībām strādās desmiti un simti dažādu cilvēku.

Ļoti liels spēks ir saimnieka jūtām. Mēs daudz esam runājuši par to, ka sādas jūtas iepotēt cilvēkos bija acināts kolektīvs darbs brigādē, lopu fermā, rūpnīcā. Bet izrādījās, ka tas tā ne vienmēr var būt. Kā uzņēmumā, tā kolhozu laukos pierādām atstrādāt savu noteikto laiku un aizmirst par visu pārējo. Būtībā cilvēkus šādos apstākļos maz uztrauca uzņēmuma, brigādes vai kopsaimniecības liktenis. Bieži mēs dzirdējām atrunas: «Lai par visu atbild priekšniecība, par to jau tai maksā algu!» Bet «priekšniecība» savukārt pat nepiedūra rokas ražošanai un ražojumiem, tai bija dota kopvadība, pasacīšana priekšā un citas administratīvās un pārvaldīšanas metodes.

Ja cilvēki gadījās strādīgi, ja viņiem palaimējās tikt pie prātīga un rūpīga vadītāja, priekšnieka, tad izdevās sasniegt kādu pozitīvu rezultātu. Tā radās saimniecību un atsevišķu ražošanas iecirkņu noslāņošanās spēcīgos un vājos, pirmindas un atpaliekošos. Svarīgs posms, un tam bija liela nozīme dzīves dialektiskajā atīstībā, bija agrofirmas, agrokombināti, kas izveidojās uz spēcīgu saimniecību bāzes. Par to uzskatāmi liecina arī mūsu agrofirmas pieredze. Tās pastāvēšanas gados ļoti lielā mērā nostiprinājās kopsaimniecības ekonomika, stiprāki un drošāki kļuva arī partneri — pārstrādājošās rūpniecības uzņēmumi, kā arī pilsētās, tā laukos varējām uzcelt daudz dzīvokļu un saimnieciskas nozīmes ēku, izauga un nostiprinājās ienākumi strādājošiem visās ražotnēs.

Tagad atkal esam jauna atīstības posma priekšvakarā. Mūsu tagadējie rūpniecības uzņēmumi jau pavisam nostājušies uz ekonomiskās patstāvības ceļa, kolhozs un tā ražošanas iecirkņi ar nākamo, 1991. gadu, kļūst par akciju sabiedrību. Tāda pieredze, Latvijas Republikā jau ir, tā tiek studēta un labākie atradumi atrādīs vietu pie mums. Šajā tapšanas procesā iekļaujas arī laikrosts. Stāstīsim par to, kas un kā sasniegts firmas pastāvēšanas gados, kādi uzdevumi risināti, kā uz jauno sistēmu pāriet citas firmas. Kopīgajā sarunā lūdzam savu vārdu teikt arī visus lasītājus — ceram uz domu plašu apmaiņu par visdažādākajiem jautājumiem šajā jaunajā atīstības posmā. Dzīve atkal ved mūs tā-

LAUKU DARBU GAITA

Pēc agrofirmas dispečerdienestā ziņām, pašreiz no katra hektāra mūsu kopsaimniecībā izkuļ 39,9 centnerus graudu. Piebūrdīsim, ka rajonā vidējā ražība ir 27,6 centneri graudu no hektāra.

Pavisam šīs nedēļas sākumā agrofirmā bija nopļauti vairāk

nekā 70 procenti labības druvu, no kurām graudu kopievākums — 5560 tonnas. Abi ražošanas iecirkņi šajā darbā turas apmēram vienā līmenī: pirmdien pirmajā iecirknī bija nokults par 58 hektāriem vairāk, toties, procentuāli ņemot, priekšā bija otrais iecirknis.

Tūlīt aiz plāvējiem seko salmu savācēji, kas nokopuši jau gandrīz tūkstoš hektārus. Lopbarības krājumi līdz ar to papildinājušies par aptuveni 800 tonnām salmu.

Sākusies rapša sēja. Pirmdien mehanizatori bija apsejuši jau 41 hektāru.

NO TREŠDIENAS LĪDZ TREŠDIENAI

16. augustā Saldus rajona kopsaimniecībā «Druva» notika republikas šķirnes liellopu audzēšanas saimniecību speciālistu un lopkopēju sanāksme. Tajā piedalījās arī mūsu saimniecības delegācija.

Agrorūpnieciskās apvienības «Saldus» priekšsēdētājs A. Gudēns pastāstīja par Saldus rajona sasniegumiem un perspek-

tīvām lopkopībā. Kopsaimniecības «Druva» priekšsēdētājs A. Bērziņš iepazīstināja ar savas saimniecības darba rezultātiem. RZA «SELEKS» ģenerāldirektore E. Zivtiņa ziņoja par šķirnes govju ganāmpulka izkopšanu republikā. Republikāniskās veterinārās laboratorijas direktors A. Dedziņš ļoti asi uzstājās par leikozes apkarošanu. Aktuālos jautājumus lop-

kopībā apskatīja Lauksaimniecības ministrijas Lopkopības produktu ražošanas pārvaldes priekšnieks A. Izaks.

Sanāksmes dalībnieki redzēja daudz interesanta braucienā pa saimniecību. Pēc tam «Druvas» kultūras namā bija klāti pusdienu galdi, turpinājās debātes, filmu demonstrēšana, Vissavienības un republikas

VADĪBĀ

Aizvadītajā nedēļā visvairāk veicies otrā ražošanas iecirkņa kombainu vadītājiem V. Abajevam un V. Agafonovam, pirmais no viņiem iekūla vairāk par 147 tonnām, otrs — gandrīz 149 tonnas graudu. Trešajā vietā šajā sarakstā ir pirmā ražošanas iecirkņa kombainieris J. Ozoliņš, viņa iekūlums nedēļā bija lielāks par 105 tonnām labības.

Šī nedēļa tāpat bija grūta, visā kopsaimniecībā iekūlums bija ap 1064 tonnām graudu.

Kombainieru darba rezultāti (līdz 20. augustam iekulti graudi tonnās)

Uzvārds	Sezonā
J. Ozoliņš	527,940
V. Givoina	500,400
A. Babris	414,210
K. Anuškovs	230,260
S. Anuškovs	205,570
I. Vibornais	185,725
P. Leonovs	258,530
G. Qenovs	109,420
V. Kosmočs	131,295
V. Agafonovs	411,635
V. Abajevs	375,685
A. Vasiļkovs	204,885
V. Podskočevs	386,220
I. Pastars	169,570
V. Bahanovs	171,880
A. Tolstopjatovs	141,900
A. Gvozdevs	99,225

TIKĀS ŠĶIRNES LIELLOPU AUDZĒTĀJI

ciltsdarba konkursa uzvarētāju apbalvošana. Apbalvoto skaitā bija arī agrofirmas «Sarkanais Oktobris» galvenā zootehniķe Korotkova, fermu pārzīnes Vorobjova un Tolstopjatova. Filmas kadros redzējam mūsu agrofirmas zirgaudzētāvu.

Sanāksme noslēdzās ar koncertu.

Valentīna Rutkovska

AGLONAS SVĒTKI FOTOOBJEKTĪVĀ

SPĒKS, GRĀCIJA, VEIKLĪBA, IZTURĪBA

mēšanās brīdī. Pēc grūtības pakāpes sacensības iedala klasēs: vieglā, vidējā un smagā.

Pastāv daudz un dažādi konkursa veidi. Visizplatītākās ir sacensības, kuru gaitā jātniekam noteiktā laika sprīdī nosacītā kārtībā jāpārvar visus šķēršļus, kas uzstādīti konkursa laukumā.

To visu mēs redzējam agrofirmas «Sarkanais Oktobris» kausa izcīņā — pirmajā posmā (grūtā «C» klasē), tāpat arī sacensībās vidējā un vieglajā klasēs. Rezultātus nosaka atkārtībā no soda punktu daudzuma. Par katru šķēršļa saņemšanu konkursists saņem vienu soda punktu, par zirga pirmo nepakļaušanos (turēšanas pēti, atteikšanos no lēciena — ceļšanās pakājkājās, novirzīšanās no maršruta, voltēšana maršrutā, barjeras apiešana) — trīs, bet par zirga otru nepakļaušanos — seši punkti, par krišanu no zirga vai kopā ar to

— astoņi soda punkti. Kontroles laika pārsniegšana tiek sodīta ar 0,25 punktiem par katru iesākto sekundi. Zirga trešā nepakļaušanās, maršrutā pieļautās kļūdas neizlabošana un citi rupji pārkāpumi tiek sodīti ar to, ka dalībnieku izslēdz no tālākām sacensībām.

Sacensībās par kausu katrs to dalībnieks veic maršrutu ar vienu un to pašu zirgu kā pirmajā, tā otrajā aplī (gītā). Otrajā gītā varēja vērot konkursa otru pāveidu. Noteiktā laikā sportistiem vajadzēja pārlekt maksimālo skaitu barjeru, kas bija uzstādītas uz laukuma, šo veidu sauc par «izvēles konkursu». Šāda noteikumu dažādība sacensības padara pieejamas dažādās sagatavotības un kvalifikācijas jātniekiem, interesantākas skatītājiem.

Apkopojot rezultātus, var atzīmēt, ka sacensību galvenā balva — mūsu agrofirmas kauss, to saņēma mūsu labākais

sportists Ļevs Kazakovs ar ēzeli Viaduks — palika mājās. Vidējā klasē pirmajā vietā ieguva vienu no spējtīgākajām šo sacensību sportistēm Olga Šel-lere ar ēzeli Perigeju no Rēzeknes rajona Ozolmuižas. Vieglajā klasē pirmo vietu ieguva mūsu sportists, kurš uzrāda lielas cerības — Igors Pavlovs, kurš strādā par trenera palīgu saimniecības «Sarkanais Oktobris» zirgaudzētavā.

Sacensības noslēgušās, vienam no to dalībniekiem paveicās labāk, citam atgadījās kļūme. Bet galvenais jau bija pati piedalīšanās. Gribas novēlēt kā sportistiem, tā arī skatītājiem (kuri tik dedzīgi pamudināja sportistus) neatlaidību, gara stiprumu un neatkāpties grūtību priekšā.

Lilija Ivanāne,
zirgkopības zootehnikē-
selekcione

RINDAS NO VĒSTULĒM

PALDIĒS
VETERINĀRAJIEM
DARBINIEKIEM

Katrs lopu turētājs saprātīgs, cik grūti kopējam šķirties no labas piens devējas. It īpaši, ja tā ir pašā izaudzēta. Tāpēc katram būs saprotama arī mana lielā pateicība veterinārajiem darbiniekiem, kas palīdzēja izārstēt labu govi.

Vispirms no gaļas kombināta viņu paglāba veterinārārstis Valerijs Veigurs. Pateicoties viņa pūlēm, govs ne tikai izveseļojās, bet arī tika apsēklotā, deva pēcnācējus un daudz trekna pienu.

Bet šogad manai četrus pienu goviņai atkal piemētās nelaime — dzemdē izaugusi cista izjauc pareizu hormonālo darbību. Vīrišķie hormoni sāka nēmt virsroku, un govi nevarēja vairs apsēklot. Palīdzību sniedza mākslīgās apsēklošanas tehniķe Tatjana Šebeko.

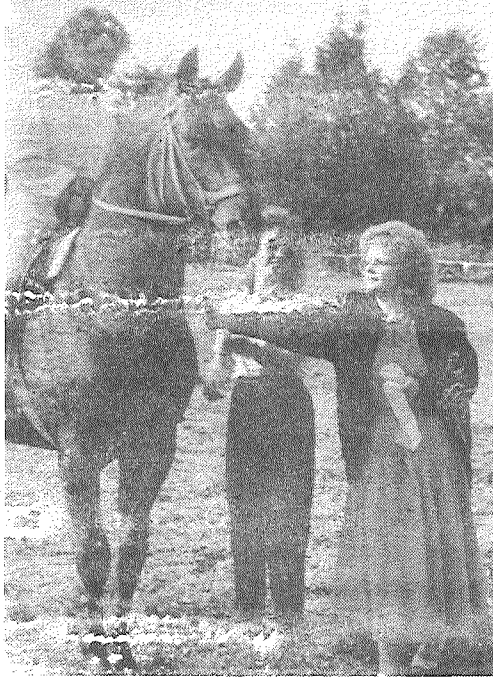
Viņa uzdrīkstējās riskēt un atdalīja izaugumu no dzemdes sienām. Bet Evalds Surguntš ieteica sameklēt zāles, kas mūsu aptiekā nebija dabūjamas. Jaunu labu govi iegādāties tagad nav viegli, tāpēc zāles meklējam, kur vien varēdami. I atradām. Veselu nedēļu ilga ārstēšanas kurss, un pēc tam divu nedēļu laikā vīrišķo hormonu darbība tika apturēta. Tad Surguntš ieteica nekavējoties ievadīt līdzekli, kas izsauc meklēšanos. Un rezultātā pēc deviņu mēnešu starplaika no atnešanās mana goviņa ir atkal apsēklotā, un man no tās nebija jāšķiras.

Kaut arī tādas govīs slukti padodas ārstēšanai, veterinārie darbinieki neatmeta tai ar roku. Vissirsnīgākais paldies Veiguram, Šebeko, Surguntam par viņu rūpību, neatlaidību un kompetenci. Prieks, ka ir tādi labi, zinoši speciālisti. Lai jums arī turpmāk darbā veicas! Katrs ražīgs piens lops ir liela bagātība. tos saglabādami, jūs rūpējaties par kopsaimniecības un individuālo lopu turētāju labklājību.

Dz. Kestei

Saulaina bija 19. augusta diena, kad Riebiņu ciematā, uz stadiona parkā, tradicionālā vietā, notika zirgu sporta sacensības, kurās piedalījās sportisti no Maltas sovhoztehnikuma, Latgales Lopkopības izmēģinājumu stacijas, kas atrodas pie Viļāniem Rēzeknes rajonā, no šī paša rajona Ozolmuižas saimniecības, un arī no mūsu pašu agrofirmas. Šķēršļu pārvarēšana, vai kā to bieži vien sauc konkurs, ir viens no tiem zirgu sporta veidiem, kas visvairāk patīk skatītājiem.

Lai sekmīgi varētu piedalīties sacensībās, ir nepieciešami ilgi un neatlaidīgi treniņi kā sportistam, tā arī zirgam. Jātniekam ir jābūt drošam un ar asu reakciju, precīza aprēķina spējām, augstai mākslīgai vadīt zirgu, ar labu vispārējo fizisko sagatavotību. No zirga tiek prasīts liels spēks, spēcīgs ieskrējienis un atgrūšanās, kustību precīza koordinācija, kas me saglabāt līdzsvaru līdzjutēju un šķēršļu laikā un pieze-

VĒSTURE UN LEGENDAS

6. turpinājums

Turpat netālu no cietokšņa bija kāda celtnē, kas ietilpa klostera izbūvēju sastāvā. Vēlāk, sakarā ar cietokšņa celtniecības darbiem, to pārbūvēja par kazarmu cietokšņa garnizona personālsastāvam. Ir ziņas, ka šīs celtnes kapitālā remonta gaitā uzlieta kāda nedabīgi bieza siena. Kad to nojaukuši, atklājusies neliela istabiņa un tajā ieraudzījuši cilvēka skeletu, domājams, šis cilvēks bijis dzīvs iemūrēts.

1830. gada novembra vidū uzliesmoja poļu šļahtas sacelšanās pret krievu valdību, tā izplatījās pa visu Latgali. Sakarā ar šo notikumu cars Nikolajs I pavēlēja nekavējoties Dinaburgu apbruņot papildus. Uz šejieni nogādāja vēl 80 cietokšņa artilērijas lielgabalus un 20 lauka lielgabalus. Sešus simtus pudu pulvera, kas uzlabājās cietokšņā, papildināja vēl ar diviem tūkstošiem pudu šīs sprāgstvielas. Cietokšņa sardzes dienests tajā laikā tika papildināts ar apmēriem, kādi vajadzīgi saskaņā ar kara laika štatiem, skaitliskais tā sastāvs bija visai iespaidīgs: astoņdesmit apakšvirsnieki un 273 ierindnieki. Visgrūtākajos darbos, kas prasīja spēku piepūli, izmantoja vairākus simtus poļu gūsteku.

1833. gadā cietokšņa galvenās daļas celtniecība ar četriem bastioniem un fortifikācijas celtnēm, kas to sargāja pret artilērijas un ieroču uguni, bija pabeigta.

24. maijā notika cietokšņa svinīga atklāšana. Uz to ieradās pats cars Nikolajs I un Krievijas gvardzniecības augstākie pārstāvji. Pēc dievlūgšanas cietokšņa svētnīcā, uz cara vēlēšanos uz galvenā vaļņa notika procesija, kuras laikā tika iesvētīts cietokšņa karogs, kas bija uzvilts mastā, ar sveķo ūdeni apsvaidīts karaspēka daļas, kas bija nostādītas pie vaļņa. Vēlāk šādas procesijas uz galvenā vaļņa tika rīkotas ik gadu.

Atskatoties uz to, ka cietokšņa oficiālā atklāšana bija notikusi, daudzos iekšējos nocietinājumu darbus turpinājās — to celtniecība nebija pabeigta. Tikai 1837. gadā pabeidza galvenā vaļņa izbūvi ar visām tam pieguļošajām celtnēm (pēc pulkveža Klimenko projekta). Tieši cietokšņa teritorijā tika uzcelti vēl divi nami virsniekiem, pārtikas produktu noliktava, kas bija paredzēta rezervju uzglabāšanai ar tādu aprēķinu, lai ar šiem produktiem varētu nodrošināt septiņus tūkstošus piecus simtus cilvēku veselu divu cietokšņa aizstāvniecības gadu laikā, kā arī artilērijas arsenāls. Par četriem simtiem vietu tika paplašināts cietokšņa hospitālis. Priekštilta nocietinājumi ieguva militārā ziņā pilnīgi gatavu izskatu. 1844. gada vasarā tika uzbūvēts jauns peldošais tilts, kas priekštilta nocietinājumus savienoja ar Nikolaja vārtiem. Galvenais valnis un pagalmi, teritorija ap celtnēm bija apstādīti ar lielu skaitu koku. Ļoti liels atvieglojums darbos bija pārvietojams šaursliežu dzelzceļš ar zirgu vilkmes transportu, kas lielā mērā paātrināja celtniecības materiālu pārvadāšanu.

Cietokšņa izbūve stipri cēla pilsētas autoritāti un nozīmi, tā labvēlīgi ietekmēja pilsētas apbūvi un iedzīvotāju skaita pieaugumu. Ja 1825. gadā Daugavpili bija divi tūkstoši 855

iedzīvotāji, tad pēc piecpadsmit gadiem — 1840. gadā — jau vienpadsmit tūkstoši 361 iedzīvotājs. Pirmie mūrētie nami tika celti tieši

cietokšņa teritorijā un saskaņā ar apstiprinātu plānu.

1827. gadā tika pabeigta muižnieku sanāksmju ēkas celtniecība, tajā pašā laikā ar bruģakmeņiem tika noklāts arī karaspēka daļu parāžu laukums, uz kura pēc tam notika daudzas stundas ilgi treniņi un karaspēka parādes. Vēlāk šo laukumu pārveidoja par skvēru, ko sauca par cietokšņa zaļo rotu. Kā spriež speciālisti, koki un krūmi bijuši iestādīti tādā kārtībā, lai skvērs zaļotu gada lielāko daļu. Apstādījumu sistēma bijusi tā izdomāta, lai skvēra centrā būtu tādi koki, augi, kas sazaļo agrā pavasarī, bet tālāk — tie, kuri saglabā lapas līdz vēlam rudenim. Lapene skvēra teritorijā, kas tur ir arī tagad, no seniem laikiem kalpojusi par vietu, kur savus maršus spēlēja cietokšņa orķestris.

Dinaburgas straujo izaugsmi un attīstību nodrošināja arī tas, ka pilsēta kārtējo reizi kļuva par Latgales administratīvo un saimniecisko centru. Caur to gāja jaunā Pēterburgas — Varšavas šoseja. Bez tam, 1840. gadā cietokšņā apmetās Viļņas Komisariāta komisija, kuras pārziņā bija kera apgabala karaspēka daļu apgāde ar visu veidu nepieciešamo, kas vēl vairāk palielināja Dinaburgas nozīmi. Pilsēta kļuva par lielu firdzniecības centru, kurā bija arī četri salīdzinoši lieli rūpniecības uzņēmumi. Diezgan acīs krītoša bija firdzniecības iestāžu vienveidība — 195 bodītes, divpadsmit traktieri un trīsdesmit trīs dzertuves.

Turpinājums sekos

Lobreit Latgolā

№ 4

Nūvoda literatu apvīneiba

№ 4

Andris Kējārs

TĀ SĀKĀS DZIESMU VASARAS

Dziedātājas Helēnas Erss-Kozlovskas bērntības stīgas

Brūnas kājas
Feimankas palos.
Riebiņu pures
Bižu galos.
Projām ziema,
Puteņi sals,
Cīrulim knābī
Aprīļa balss.
Riekšavām treļļi
Sabirst rasā.
Baskāje nebēdne
Meldijas lasa.
Nebēdne salasa
Priekus un bēdas.
Pakāpjas žigļi
Uz malkas grēdas.
Un tad laiž dziesmu
Pāri žogam —
Par augstajiem kalniem,
Par sarkanām ogām.
Un tad laiž dziesmu
Par mežiem un pūriem,
Kāpj pārestības
No stūru stūriem.
Nerit brālīšan.
Dienas viegli.

Nenāk māšiņai
Tautās smieklī.
Apraudas cīrulis,
Apstājas māte.
Brīnās debesis,
Muižas gāte.
Meitas dudina
Ciemos pie akām,
Puiši kā mieti
Pie zirgu sakām.

— Stōvēju, dzīdōju
Augstajā kolnā...
— Dzīdi, Helēnīt,
Lai nabyutu solnas... —
Tā tēvs ar meitu
Sarunājas
Pie malkas grēdas,
Pie baltās mējas.
Riebiņu pures
Bižu galos.
Feimanka līgojas
Aprīļa palos.
Pagalmā rasa —
Cīruļa asaras.
Mūžā pārvēršas
Dziesmu vasaras.

— Stōvēju, dzīdōju
Augstajā kolnā...

Myusu laikūs daudz vē-
lības teik velteits tūs dor-
gumu saglobošanā un at-
jaunošanā, kū montojumā
atstojūši senči. Atskan dau-
dzi pagēruši bolsy savest
korteibā aizmērštūs voi pa
pusei aizmērštūs vēstures
pīmineklus, breižam, paš
narēkinūtīs ar reālajīm ap-
stoklim un tispējom, kai arī
tīlyktajīm dorbu un leidzek-
lim. Taidis stovūklis ir arī ar
Rībeņu muižas dzeivojamū
āku. Mēs asom rakstējūši
par tū, cik dorba tīlykts dī-
ku un parka teireišonā, ka
jau divas saimnīcyskos cel-
tnis rekonstruātas un tgyvu-
šas jānuu dzeivi. Nu korta
pīnokuse arī dzeivojamajam
nomam. Izdareiti napīcīša-
mī uzmērējumi un agro-
firmas Daugavpils kons-
truēšonas un projektēšonas
birojs jau gatavoj tāmes
dokumentāciju.

ATTĀLŪS: pi projekta rū-
seigi strodj inženīre-elek-
trike Elvīra Cepļajeva un
arī pats šo biroja priek-
nīks Pjotrs Aleksandrov.

VELTĒJUMS RĪBENĪTEI HELENĀI KOZLOVSKAI — ERSS — LATGOLAS LAKSTEIGOLAI

BOLSS PORI PASAULEI

Pagojušo goda 23. oktobrī
aizritēja četrdesmito godskorta
nu to breiža, kod uz myužim
aplksa myusu nūvoda izcylo
dzīdotoja — breivmokslīneica
Helēna Kozlovskā-Ersa. Ivāro-
jamai latvīšu un arī cytu tautu
dzīsmu izpīldeitojai un pro-
pagandeitojai šyupels beja
korts 1895. goda 5. oktobrī
Preiļu pogosta Rībeņu muižā.

Nokamos dzīdotojas tāvs
Povuls tīmā laikā asūt strodo-
jis par šos muižas porvaldnīku,
bet mote Karolina (lela tautas
dzīsmu teicēja un cīneitoja)
bejuse vīnkorša kolpotoja.

Ar laiku šei gimene porsacē-
le uz Rēzekni, kur mozo He-
lena jau desmit godu vacumā
klyust par pilsātas Romas kato-
ļu Jezus Sirds bazneicas kūra
solisti. 1910. godā, kod Rēzek-
nē soce dorbofīs latvīšu savī-
seigo bīdreiba, jei īsasaista
tos reikotajūs pasokumūs un
koncertūs.

Vīnā nu tīm Helēnu nusak-
lausa sovā laikā Krīvejā lūti
populārais, vysā pasaulē slo-
vonais ukrainīšu kūra dirigents
V. Zavadskis, kas pēc tam
jaunū dzīdotoju uzjam sovā
kūrī, ar kuru jei apceļoj gon-
dreiz vysu Krīveju.

Ar sova talantā nūvērteito-
ja palēidzeibu un materiālu at-
bolstu Helēna īsastojā Pīter-
pils sīvīšu gimnazijā. Pēc kai-
da laika tūmār porsacēle uz
Reigu, kur mocos pi profesora
A. Jurjāna dzīdošanu, parale-
li apmeklējūt A. Gyžicka mu-
zykas skūlu. Vosoras breiv-
laikus jei pavoda Latgolā, bet
pēc tam otkon atsagrīz Pīter-
pili, kur pabeidz izgleiteibu
gimnazijā.

Ap 1913. goda vīnā nu so-
vim koncertim Tylzā (bejušajā
Kokorevā) Helēna īpasazeist ar
sovu nokamū veiru, pazeista-
mū latvīšu rakstnīku, lelu Lat-
golas draugu Ādolfu Ersu (Ru-
niku), kurs kai 1905. goda re-
volucijas leidzjyutejs beja
spīstis te slēptis nu žandarmim.

Pēc 1917. goda revolucijas
vātrāinajīm nūtykumim Petro-
gradā dzīdotoja portrauce stu-
dijas konservatorijā un por-
brauce pi sova veira uz Valku.
Latvijas breivvalsts laikā Ersu
gimīne dzeivoja Reigā. 1925.
godā Helēna pabeidza Latvijas
konservatoriju. Jei beja pyr-
mo latgalīte, kas tgyva breiv-
mokslīneicas gūdu. Šys sasnā-
gums jū naapmīrynoja un 1928.
godā devēs uz Milānu (Itālija),
kur muzykalos zynošonas pa-

pyldynoja pi profesora Ma-
retti.

Atsagrīzuse nu orzemēm, jei
kaidu laiku dzīd Nacionālajā
operā, tod nūorganizēj sovū
dzīdotoju trupu, vairokkort ap-

ceļoj Latviju (sevišķi Latgolu),
propagandējūt muzykas kulturu
myusu atpalykušajā nūvodā.
— Dzīdotoja daudz koncertē-
jusi orzemēs — Romā, Milānā,
Prāgā, Budapeštā, Berlīnē, Var-

šavā, vysur gyustūt lelus pa-
nākumus. Taipat jei vairokkort
apmeklējuse un jysmeigi uz-
jīmta Leitovā, Igaunijā un So-
mijā.

1935. godā Berlīnē jei skanu
platēs dzīdōjuse sešas latga-
līšu tautas dzīsmes, tū storpā
populārū apdzīdošonas dzīsmi
«Smīkls maņ, smīkls maņ, uz Jo-
neiti verūtīs». 1938. godā He-
lēna Kozlovskā-Ersa nūsvīnēja
sovū jubilejas — tyukstūsū,
koncertu Latvijas Konservatori-
jā, tgyustūt ilgus, narymsštūsus
aplausus un vasalu kolnu puču.

Mokslīneica daudz paleidzē-
juse sovam veiram (arī lelām
muzykas entuziastam) pi Lat-
golas tautas dzīsmu tekstū un
melodeju vokšonas un pīrak-
teišonas kai troyndas, tai arī
vālokūs laikūs.

Pēc komponistu E. Melngai-
ļa, A. Jurjana, J. Graubiņa,
A. Kalniņa un J. Zālīša ap-
strodes daudzās nu šom dzī-
smom igyva plašu popularitāti
vysā Latvijā. Vairokas nu tom
— «Aiz azara augsti kolni»,
«Zīdi, zīdi, rudzu vorpā»,
«Trīcej kolni, skanej meži» un
vairokas cytas tyka bīži izpīl-
deitas dzīsmu svātkūs un cytūs
sareikojumūs.

Nu ir pagojūši vairok nu kai
četrdesmit godi, kai nav storp-
mums Ersu gimīnes. Pēc napor-
baudeim zīnom rakstnīks
Ādolfis Erss aizgojis būjā rep-
reseju godūs, bet jo dzeives-
bīdre Helēna nu 1949. goda
atsadus Sorkondaugovas kopūs
Reigā.

Ed. KOZLOVSKIS

Attālūs:

— dzīdotoja Helēna Koz-
lovskā-Ersa sova talantā un spē-
ku plaukumā;

— pi vaco ceļa. Kodreiz arī
ši kūki beja jauni un skaisti;
— myusu īvārojamos nūvod-
neicas bērneibas un jauneibas
dīnu Latgola. S. Vidberga tu-
šas zeimējums nu cykla «Aino-
vas».

RĪBENŪ MUIŽAS ĀKA PYRMS REKONSTRUKCIJAS

Jaunais Cēļš

V. VIĻUMA foto

